

Nr 251.

Av herrar **Persson** i Stockholm och **Hagberg** i Luleå, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 71, angående statsbidrag till centrala verkstadsskolor m. m.

Kungl. Maj:t har i proposition nummer 71 till årets riksdag föreslagit, att stipendier av statsmedel till elever vid verkstadsskolor skall utgå enligt förut gällande grunder, d. v. s. med 45, 25 och 15 kronor i månaden.

Verkstadsskoleutredningen har i sitt av den 30 september 1938 avgivna betänkande förordat en höjning av de stipendier, som utgår till elever vid verkstadsskolor. Man utgår ifrån att ungdomens ekonomiska resurser i regel är begränsade och att de unga i första hand bör givas ekonomiska förutsättningar för att besöka verkstadsskolor. Därför anser sakkunniga, att stipendier och dylikt bör vara ganska rikligt tilltagna. Efter en ingående undersökning av utgifterna för eleverna vid verkstadsskolor har sakkunnige övergått till behandling av elevstipendierna. De sakkunnige erinrar om att enligt gällande grunder stipendium utgår åt medellösa och mindre bemedlade elever vid folkhögskolor, lägre lantbruksundervisningsanstalter och yrkesundervisningsanstalter som regel efter tre behovsgrader. Stipendiebeloppen utgör i tredje behovsgraden för närvarande högst 45 kronor, i andra högst 25 kronor och i första behovsgraden högst 15 kronor i månaden. I avslutning till den gjorda beräkningen av elevernas utgifter har de sakkunniga förordat att stipendier av statsmedel till behövande elever borde utgå enligt följande:

Till elever vid första årskurs: med högst 50 kronor till elev av tredje behovsgraden, med högst 30 kronor till elev av andra behovsgraden och med högst 20 kronor till elev av första behovsgraden, samt att stipendiebeloppet vid tvåårig kurs eller längre kurs skall utgå med högre belopp, förslagsvis ytterligare 5 kronor i månaden.

Vid 1939 års lagtima riksdag beslöts beträffande stipendium till de lägre lantbruksundervisningsanstalterna att dessa skulle i de tre behovsgraderna från och med budgetåret 1940/1941 utgå med 60, 40 och 20 kronor per månad. Emellertid beslöt 1940 års lagtima riksdag under hänvisning till det statsfinansiella läget att genomförandet av denna åtgärd tills vidare skulle anstå.

Redan i september 1938 var sakkunniga, av skäl som här ovan anförts, anhängare av en förhöjning av det nuvarande stipendiebeloppet. Sedan dess har denna fråga ytterligare aktualiserats. De stegrade levnadskostnaderna är ett skäl, som talar för en höjning av stipendierna. Ofta är det så att de som söker sig till verkstadsskolorna är arbetslösa och saknar ekonomiska

resurser att bidra till sin verksamhet vid utbildningsanstalter av skilda slag. Därtill kommer att förutsättningen för ett effektivt studium måste vara att inte alltför stora ekonomiska bördor tynger de studerande. Allt detta är skäl som talar för en ökning av stipendiebeloppet. Man måste räkna med att de som deltagar i kurserna är ungdomar, som inte haft någon egentlig inkomst eller ofta dåligt avlönat tillfällighetsarbete som inte gett ekonomisk stabilitet åt dem. Genom att ge ungdomen som studerar vid verkstadsskolorna en effektiv hjälp i form av tillräckliga stipendier kommer dessa att föredraga att lära sig ett yrke framför att, som dessa ungdomar nu ofta får göra, taga tillfällighetsarbete av skilda slag för att bidra till hemmet och sin egen existens, samt därmed försumma sin utbildning. Anförs må också att 1940 års urtima riksdag beslutat om löneförbättringar åt rektorer och lärare vid verkstadsskolor.

Vi anser, att riksdagen vid sitt beslut i fråga om storleken av stipendierna till verkstadsskolornas elever bör fatta samma beslut, som 1939 års riksdag fattade i fråga om storleken av stipendierna till elever inom den lägre lantbruksundervisningen. Konsekvensen av ett sådant beslut måste bli, att även beslutet om stipendierna till eleverna vid lantbruksundervisningen måste sättas i kraft, vilket vi också anser vara nödvändigt och riktigt.

Med hänvisning till vad vi ovan anført hemställer undertecknade,

att riksdagen måtte besluta att elevstipendierna vid de centrala verkstadsskolorna skall vid första årskursen utgå med 60 kronor i tredje, 40 kronor i andra och 20 kronor i första behovsgraden, vilka belopp vid tvåårig eller längre kurs efter första läsåret höjes med 5 kronor per månad; samt
att detta beslut omedelbart skall träda i kraft.

Stockholm den 4 mars 1941.

Set Persson.

H. Hagberg.